

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/9/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018201716
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1018201716.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): T. R., narodeného XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Tureckej republiky, v krajine pôvodu naposledy bytom C., Turecká republika, aktuálne s miestom pobytu v Pobytovom tábore Rohovce, zastúpeného: Liga za ľudské práva, občianske združenie so sídlom Baštová 5, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava o správnej žalobe vo veci azylu zo dňa 05.12.2018 proti rozhodnutiu žalovaného ČAS: MU-PO-108-36/2018-Ž zo dňa 26.10.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4SaZ/8/2018-61 zo dňa 27. februára 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4SaZ/8/2018-61 zo dňa 27. februára 2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-PO-108-36/2018-Ž zo dňa 26.10.2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím ČAS: MU-PO-108-36/2018-Ž zo dňa 26.10.2018 žalovaný podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil žalobcovi azyl a súčasne podľa § 13c a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol žalobcovi doplnkovú ochranu.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca v krajine svojho pôvodu (ďalej tiež „Turecko“) nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mu hrozila akákoľvek perzekúcia a že ani v minulosti nebol jej objektom, nebol oficiálne členom hnutia Fethullaha Gúlena (ďalej len „Hnutie FG“) a ani preň nevyvíjal žiadnu činnosť. Tiež ani jeho neprijatie na policajnú vysokú školu nie je dôvodom na udelenie medzinárodnej ochrany, pričom poukázal na jeho prijatie a následné štúdium na Právnickej fakulte univerzity v Istanbuli

svedčí o neexistencii prenasledovania. Vo vzťahu k Online konferencii, na ktorej sa (ako to žalobca uviedol) zúčastnil ako divák a na záver ktorej ako verejnosť položil otázku vzťahujúcu sa na zmiernenie a urovanie situácie v Turecku žalovaný dôvodil, že ani táto skutočnosť nemôže zadať žiaden dôvod na jeho prenasledovanie. Pripustil, že žalobca môže mať subjektívne obavy, avšak tieto objektívne nie sú odôvodnené. Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany dôvodil, že pre jej udelenie neboli naplnené zákonné predpoklady.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP.“) zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-108-36/2018-Ž zo dňa 26.10.2018, ktorým žalovaný podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle neudelil žalobcovi azyl a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol žalobcovi doplnkovú ochranu.

4. K námietke nesprávneho právneho posúdenie veci (keď žalovaný nesprávne vyhodnotil, že žalobca svoje členstvo v Hnutí FG odvodzoval iba od svojho otca, ktorý je vo väzení, že aj jeho brat odvodzoval svoje členstvo v tomto hnutí od svojho otca a hľadá ho polícia, že jeho bratranec je uväznený z rovnakých dôvodov, že hlavným dôvodom podania žiadosti o azyl bolo to, že z novinového článku z 28.11.2017 sa dozvedel, že boli zatknutí študenti policajnej akadémie, ktorí neboli nijako zvlášť politicky aktívni, že Hnutie FG by mohlo byť považované za určitú sociálnu skupinu): uviedol, že uvedená námietka nie je dôvodná.

5. Podľa názoru krajského súdu inklinovanie žalobcu k Hnütu FG, ktoré žalobca prezentoval ako jeho členstvo v ňom a ktorého členom bol „od narodenia“ nie je možné odvodzovať od toho, že jeho otec bol členom tohto hnutia. Pokiaľ sa žalobca stotožnil s ideami tohto hnutia, tak potom to bolo jeho slobodné rozhodnutie a toto rozhodnutie (ak ho prijal) prijal zjavne v čase, kedy bol schopný posúdiť ciele hnutia. Ako to vyplývalo z obsahu pohovorov s ním vykonaných, okrem toho, že čítal knihy Fethulaha Gülena, pričom sa stotožnil s jeho názormi, tieto svoje názory navonok nijako neprejavoval, nemal v hnutí žiadne špeciálne postavenie alebo úlohu, verejne sa nezúčastňoval aktivít hnutia a pre hnutie nevykonával žiadne aktivity. Podľa názoru krajského súdu žalovaný správne konštatoval, že iba skutočnosť, že otec žalobcu bol vstúpencom Hnutia FG bez ďalšieho nemôže zakladať príslušnosť žalobcu k tomuto hnutiu („od narodenia“).

6. Žalobca uviedol, že jeho otec bol ako prívrženec Hnutia FG zatknutý a dňa 28.09.2016, odsúdený a uväznený na 6 rokov a 7 mesiacov. Na dôkaz tohto predložil fotografiu dokladu Krajského úradu v Canakkale z 27.11.2017, o ktorom sám uviedol, že ide o obvinenie jeho otca zo spolupráce s Hnutím FG. Žalobca tiež predložil fotografiu zápisnice z pojednávania s jeho otcom, datovanú 18.08.2017. Žiaden z týchto dokumentov však priamo nesvedčí o odsúdení jeho otca. (Súd poznamenal, že podľa skenu dokladu označeného žalobcom ako doklad o zaslaní peňazí otcovi do väzenia otec žalobcu nastúpil do väzenia 25.11.2016 - na tomto doklade však absentujú znaky vierohodnosti - pečiatka, podpisy a pod.)

7. Ak by aj bol žalobcov otec odsúdený za „členstvo“ v Hnutí FG, ako sám žalobca uviedol, jeho matka bola síce vyhodená zo zamestnania kvôli otcovi, avšak okrem toho neuviedol žiadnu inú skutočnosť, ktorá by svedčila o inom postihu voči nej. Podobne ani jeho sestry sa nič nestalo, študuje v Ankare.

8. Pokiaľ ide o brata žalobcu, ktorý svoje členstvo v Hnutí FG tiež odvodzoval od otca a ktorého podľa vyjadrenia žalobcu hľadá polícia, krajský súd poukázal na rozpor v tvrdeniach samotného žalobcu. Ten uviedol, že záujem polície o jeho brata vznikol potom, ako ho vo svojej výpovedi spomenul bratov kolega T., pričom následne polícia brata hľadala v mieste bydliska dňa 25.01.2017. Na dôkaz toho predložil žalovanému fotografiu protokolu o výsluchu T.. Ako to je zrejmé z fotografie tohto dokumentu, zápisnica bola vyhotovená 13.12.2017 o 18.15 hod. Žalobca však uviedol že na základe tejto zápisnice bol brat hľadaný políciou už 25.01.2017 - 11 mesiacov predtým, ako sa mala polícia dozvedieť o bratovi. Podľa vyhodnotenia krajského súdu tvrdenie žalobcu o tom, že jeho brat bol hľadaný políciou nevyznieva vierohodne.

9. Cestovný pas žalovaného bol vydaný (ako to je zrejmé z jeho skenu), 13.12.2016. Žalobca uviedol, že pri jeho vydaní nemal žiaden problém. Podľa názoru krajského súdu, ak by bol žalobca z akéhokoľvek

dôvodu záujmu tureckej polície, tak by mu cestovný pas vydaný nebol, nakoľko (ako to vyplýva zo správ o krajine pôvodu žalobcu) osobám podozrivým z členstva v Hnutí FG, ako aj osobám v príbuzenskom vzťahu s nimi je zabránené vycestovať z Turecka, resp. ich cestovné doklady boli a sú zrušované. Pretože žalobcovi bol bez akéhokoľvek problému cestovný pas vydaný a to v čase, keď už mal byť jeho otec za členstvo v Hnutí FG zatknutý a odsúdený (s nástupom do väznice 25.11.2016), je dôvodný záver krajského súdu, že turecké štátne orgány nemali vo vzťahu k žalobcovi žiadnych výhrad, teda nebol objektom ich záujmu.

10. Žalobca po otcovom zatknutí bez problémov pokračoval v štúdiu na „Právnickej vysokej škole v Istambule“ a následne bez akýchkoľvek problémov 14.09.2017 z Turecka vycestoval letecky do Viedne, odkiaľ sa dopravil na Slovensko za účelom účasti na programe Erasmus na Právnickej fakulte UK Bratislava. Stalo sa tak v čase, keď mal byť otec žalobcu už odsúdený na účasť v Hnutí FG a žalobcov brat hľadaný políciou. Aj z tohto dôvodu teda podľa názoru súdu turecké štátne orgány nemali vo vzťahu k žalobcovi žiadnych výhrad, teda nebol objektom ich záujmu -v opačnom prípade by mu nebolo umožnené z Turecka vycestovať, ako to nebolo umožnené prívržencom, či domnelým prívržencom Hnutia FG alebo ich rodinným príslušníkom.

11 K námietke žalobcu, že ako ním proklamovaný vstúpenec Hnutia FG by mal byť považovaný za člena tejto sociálnej skupiny, uvedenú námietku vzhľadom k okolnostiam daného prípadu vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko žalobca nenaplnil konkrétnym obsahom žiaden z pojmových znakov definície sociálnej skupiny. Žalobca sa nikdy v krajine svojho pôvodu neprejavoval ak vstúpenec tohto hnutia, pričom údajnú príslušnosť k nemu odvodzoval iba od svojho otca.

12. K hlavnému dôvodu žiadosti o poskytnutie azylu a tým mala byť skutočnosť, že jeho kolegovia z policajnej akadémie boli obvinení a zadržaní, ako sa to dozvedel z novinového článku z 28.11.2017 - počas svojho pobytu na Slovensku, krajský súd uviedol, že sám žalobca uviedol, že malo ísť o študentov, ktorí mali v roku 2009 a v roku 2012 ukradnúť otázky na prijímacie pohovory a takto sa dostať na policajnú akadémiu, resp. ich ďalej predávať. Ako to sám žalobca uviedol, po ukončení základnej školy študoval na 4-ročnej policajnej akadémii, ktorú úspešne ukončil maturitou, o čom svedčí diplom, vydaný 13.06.2014. Teda na strednej policajnej škole začal študovať v roku 2010. Avšak študenti, o ktorých sa dočítal začali študovať na tejto policajnej akadémii v roku 2009, resp. 2012. Teda nespadal do okruhu obvinených a zadržaných študentov. Možno sa teda dôvodne domnievať, že z tohto dôvodu mu bol v roku 2016 bez problémov vydaný cestovný pas a bolo mu bez problémov umožnené vycestovať z Turecka na Slovensko. Z vyššie uvedených dôvodov podľa názoru súdu žalobca nie je ani utečencom na mieste.

13. K tvrdeniu žalobcu, že je „od narodenia“ členom (prívržencom, vstúpencom) Hnutia FG a má z tohto svojho postavenia ako aj z dôvodu, že boli obvinení a zadržaní jeho kolegovia z policajnej akadémie obavu z perzekúcie, krajský súd uviedol, že žalobca sa nikdy navonok neprejavoval ako prívrženec Hnutia FG, keď ani z dôvodu stíhania jeho otca nebol ani on, ani jeho matka či sestra (a jeho tvrdenia o hľadaní brata sú spochybnené - viď vyššie uvedenú argumentáciu súdu) objektom záujmu polície, pričom mu nebolo odoprené vydanie cestovného pasu a ani vycestovanie z krajiny pôvodu, pričom tiež nespadá do skupiny bývalých študentov policajnej akadémie stíhaných za krádež, resp. predaj otázok na prijímacie pohovory, tak možnú a žalobcom prezentovanú subjektívnu obavu z prenasledovania nie je možné vyhodnotiť ako odôvodnenú. Navyše žalobca potom, ako sa mal dozvedieť z novinového článku o obvinení bývalých študentov policajnej akadémie (28.11.2017), na Slovensku nepožiadaval o azyl, ale po dvoch mesiacoch zo Slovenska vycestoval do Nórska a tam o azyl požiadaval. Podľa názoru súdu žalovaný správne vyhodnotil vo veci zistený stav vecí.

14. K námietke rozporu napadnutého rozhodnutia s obsahom spisu, krajský súd uviedol, že tento nezistil. Skutočnosť, že žalovaný, zohľadňujúc zistený stav vecí (na základe výpovedí žalobcu pred ním), vydal negatívne rozhodnutie, pričom nerozhodol iba na základe v spise zadovážených správ o krajine pôvodu žalobcu podľa názoru súdu nespôsobujú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Z jeho odôvodnenia je zrejmé, akou správnou úvahou sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia riadil.

15. K námietkam týkajúcich sa neuvedenia zdrojov informácií o krajine pôvodu žalobcu, krajský súd uviedol, že je skutočnosťou, že žalovaný v texte odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (okrem jedného prípadu) neuviedol zdroj použitých informácií, pričom iba označil dokument založený v spise, v ktorom sa informácie nachádzajú - Č.p./Ref.no: MU-ODZS-2018/000189-004. Tento istý nedostatok odôvodnenia však podľa názoru súdu nebol dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia, pretože

žalovaný nevyvracal pravdivosť informácií; rozhodnutie vydal na základe vyhodnotenia skutkového stavu vecí, zisteného predovšetkým z výpovedí žalobcu pred ním. Podľa názoru krajského súdu, ak zistený stav v tejto konkrétnej veci nekorešponduje s prípadne nepriaznivými informáciami, tak iba na základe takýchto informácií niet dôvodu na vydanie pozitívneho rozhodnutia.

16. Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že žalobcovi nebol uložený trest smrti, ani jeho výkon, z dôvodu jeho prípadného návratu v postavení neúspešného žiadateľa mu tak isto nehrozí žiaden postih. V Turecku neprebíha vnútroštátny či medzinárodný ozbrojený konflikt. Teda aj podľa krajského súdu v prípade návratu mu nehrozí vážne bezprávie v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle.

17. K tvrdeniu žalobcu, že jeho vzdialení príbuzní (sesternice, ich manželia a ďalší) sú uväznení, resp. je na nich vydaný zatykač, krajský súd uviedol, že na otázku súdu, či existujú dôkazy o týchto tvrdeniach, poverená pracovníčka zástupcu žalobcu uviedla, že pri vypracovaní tohto podania vychádzala z tvrdení žalobcu a že žalobca má možnosť zaobstarať takéto dôkazy. Krajský súd uviedol, že z časových dôvodov (§ 216 ods. 1 SSP) takéto dokazovanie nevykonal. Krajský súd konštatoval, že aj keby takéto dôkazy boli k dispozícii, nevyhnutnou podmienkou ich akceptácie by bolo vykonanie ďalšieho dokazovania na existenciu skutočných rodinných väzieb. Avšak aj v tomto podaní bolo opätovne potvrdené, že matka žalobcu doposiaľ nečelí žiadnemu záujmu štátnych orgánov Turecka. Nepriamo tiež to, že ani sestra nečelí obdobnému záujmu.

18. Krajský súd po vyhodnotení vznesených námietok nedospel k názoru, že by existoval dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, teda že rozhodnutie je vecne správne, preto žalobu zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

19. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

20. Sťažovateľ v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) SSP ako dôvody podania kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí - (§ 440 ods. 1 písm. g) a zároveň sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu - (§ 440 ods. 1 písm. h) SSP.

21. Sťažovateľ namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Krajský súd tým, že právneho zástupcu ani sťažovateľa neinformoval o neúčasti tlmočníka na pojednávaní ako aj nevyhovet požiadavke právneho zástupcu o odročenie pojednávania, týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Sťažovateľ namietal, že krajský súd ako aj žalovaný rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí, ktoré spočíva v nesprávnom právnom posúdení opodstatnenosti sťažovateľových obáv z prenasledovania, kedy sťažovateľovi priznali subjektívny element strachu, ale nepriznali mu objektívny element. Rovnako pokiaľ ide o dôvod prenasledovania „zastávanie politických názorov“, a taktiež pokiaľ ide o jeho príslušnosť k určitej sociálnej skupine, a tiež pokiaľ ide o jeho postavenie utečenca „sur place“, teda žiadateľa „na mieste“.

23. Z opísaného prípadu otca, brata ako aj širšej rodiny sťažovateľa vyplýva, že údajné resp. pripísané členstvo v hnutí stačí na to, aby osobe privodilo nebezpečenstvo neoprávneného trestného stíhania za „terorizmus“ a nezákonného uväznenia.

24. Krajskému súdu vyčítal, že spochybnil tvrdenia sťažovateľa o tom, že jeho otec bol v Turecku odsúdený. V konaní pred žalovaným predkladal z vlastnej iniciatívy množstvo listinných dôkazov, ktoré si ani sám žalovaný nežiadal. Napriek tomu, že tvrdenia sťažovateľa týkajúce sa odsúdenia jeho otca považoval za dostatočne preukázané a hodnoverné, predložil v kasačnej sťažnosti odsudzujúci rozsudok jeho otca, ktorý z dôvodu jeho obsiahlosti (29 strán) a hospodárnosti dal preložiť do slovenského jazyka len v relevantných častiach (str. 1, 2, 3, 27 a 28). Odsúdený bol za členstvo v teroristickej organizácii na základe nepriamych dôkazov ako používanie komunikačnej aplikácie ByLock, disponovaním bankového

účtu v Bank Asya, ako aj na základe svedectva jeho bývalého kolegu, ktorý však nemal žiadne priame dôkazy.

25. Tvrdenie krajského súdu, že matka sťažovateľa bola síce prepustená zo zamestnania kvôli otcovi, avšak okrem toho sťažovateľ neuviedol žiadnu inú skutočnosť, ktorá by svedčila o inom postihu voči nej, sťažovateľ oponoval. Uviedol, že jeho matka nebola „iba“ prepustená z práce ale skutočný postih, ktorému bola a je vystavená je takmer kompletne rozbitie rodiny, strata finančného zabezpečenia a sociálneho postavenia v meste, v ktorom žije aj so svojou dcérou. Prišla prakticky o manžela a dvoch synov v dôsledku politických čistiek, ktoré v Turecku prebiehajú s neutíchajúcou intenzitou od júlového pokusu o prevrat v roku 2016. Súdu vyčítal, že svojím názorom podceňuje vážnosť dopadu celej situácie na matku sťažovateľa a jeho sestru, navyše jeho matka žije celý čas v strachu a neistote, či turecká polícia nakoniec nezatkne aj ju.

26. Sťažovateľ krajskému súdu vytýkal, že na rozdiel od žalovaného spochybnil jeho tvrdenie o tom, že jeho brat bol hľadaný políciou. Zdôraznil, že medzicasom bol jeho bratovi udelený dňa 28.02.2019 azyl vo Fínsku a bol mu priznaný status utečenca. V tomto rozhodnutí sa v časti, rekapitulujúcej žiadosť jeho brata tak isto uvádza, že ho v januári 2017 hľadala doma polícia a keďže jeho kamarátov v rovnakej situácii zatkli, rozhodol sa zo strachu pred zatknutím ujsť, skrývať sa a neskôr opustiť aj so svojou snúbenicou krajinu. V odsudzujúcich rozsudkoch jeho kamarátov sa jeho brat spomína ako používateľ aplikácie Bylock, čo viedlo k jeho trestnému stíhaniu a spomína ho aj jeho kamarát v prepise jeho vypočúvania zo dňa 12.12.2017 (pozn. T.).

27. Zo správ o krajine pôvodu sťažovateľa, podľa sťažovateľa nevyplýva, že by turecké štátne orgány automaticky zrušili pasy všetkým ľuďom podozrivým z napojenia na Hnutie FG. Mali právomoc zrušiť cestovné doklady a zabrániť vycestovaniu, ale nevykonávalo sa to automaticky a keď šlo o rodinných príslušníkov týkalo sa to najmä manželov a manželiek osôb čeliacich súdnemu stíhaniu.

28. Sťažovateľ nesúhlasil ani so závermi krajského súdu, že sa v jeho prípade nejedná o príslušnosť k sociálnej skupine. Poukázal na to, že jeho príslušnosť k Hnutiu FG, ktoré nie je vyslovene politickým hnutím ani stranou v pravom slova zmysle, ale skôr ideologicko-náboženským zoskupením ľudí riadiacimi sa pre nich typickým nábožným štýlom života sa dá považovať v istom zmysle za sociálnu skupinu a ešte aj s prihliadnutím k sťažovateľovej rodinnej situácii, keď jeho otec bol odsúdený za „členstvo v teroristickej organizácii“ ako aj ostatní členovia jeho rodiny, ktorí sú prenasledovaní z dôvodu príslušnosti k tomuto hnutiu.

29. Sťažovateľ namietal aj proti záverom krajského súdu, „že vzhľadom k tomu, že ...na strednej policajnej škole začal študovať v roku 2010. Avšak študenti, o ktorých sa dočítal začali študovať na tejto policajnej akadémii študovať v roku 2009, resp. 2012. Teda nespadol do okruhu obvinených a zadržaných študentov“, že nie je ani utečencom na mieste. Táto domnienka krajského súdu je podľa sťažovateľa nesprávna a navyše ľahko vyvrátená. V sťažovateľom doložených správach z tlače sa síce spomínalo zatýkanie študentov, ktorí mali „údajne“ v roku 2009 a v roku 2012 ukradnúť otázky na prijímacie pohovory, avšak realita bola a je iná. Zatýkanie sa týkalo aj jeho spolužiakov z ročníka bez ohľadu na incident s kradnutím otázok na prijímacie skúšky a navyše jeho spolužiakom v porovnateľnej situácii s tou jeho, ktorým sa podarilo utiecť do Európy bol a je udeľovaný azyl z politických dôvodov, čo sťažovateľ doložil aj do administratívneho spisu rozhodnutím nemeckého migračného úradu a neskôr aj počas súdneho konania rozhodnutím holandského oblastného súdu v Haagu, ktoré sú preložené a sú súčasťou administratívneho spisu.

30. Sťažovateľ sa dozvedel o poskytnutí medzinárodnej ochrany, konkrétne udelením azylu ďalšiemu spolužiakovi vo Švédsku rozhodnutím Migračného úradu zo dňa 14.03.2019 a to práve z dôvodu jeho minulosti, keďže navštevoval strednú školu policajnej akadémie a teda by mohol byť predmetom záujmu a prenasledovania štátnymi orgánmi po jeho návrate do krajiny pôvodu - Turecka, o čom predložil kasačnému súdu dôkaz: Rozhodnutie švédskeho migračného úradu zo dňa 14.03.2019.

31. Na podporu argumentu, že k zatýkaniu študentov policajnej akadémie naďalej dochádza a navyše sa týka aj konkrétne ročníka sťažovateľa sťažovateľ predložil aktuálnu správu z Turecka, konkrétne článok českého spravodajského portálu ČT24, publikovaný dňa 12.02.2019 (Turecko v celej zemi zatýka stovky ľudí. Podezírá je z napojení na Gúlena).

32. Vzhľadom na uvedené má sťažovateľ za preukázané a nevyvrátené, že jeho subjektívny strach je podložený na objektívnych obavách zo strachu pred prenasledovaním v krajine pôvodu, čo dosvedčujú

aj všeobecne známe správy z krajiny jeho pôvodu ako aj prenasledovanie jeho rodinných príslušníkov, spolužiakov a kamarátov vnímaných vládny režimom ako napojených na Hnutie Gulen.

33. Žalovaný ako aj krajský súd nedôsledne vyhodnotil politickú a bezpečnostnú situáciu i stav dodržiavania ľudských práv v Turecku a to obzvlášť po udalostiach z júla 2016. Sťažovateľ poukázal na to, že už vo svojom vyjadrení pred vydaním rozhodnutia žalovaného upozornil žalovaného na to, že v prípade sťažovateľa sa jedná o utečenca „sur place“ t. j. na mieste, keďže skutočný strach z návratu do svojej krajiny dostal až potom, ako sa zo správ a od svojich spolužiakov začal dozvedieť správy o zatýkaní a väznení svojich spolužiakov zo strednej školy policajnej akadémie, ktorú aj on sám navštevoval. Z toho dôvodu názor krajského súdu ako aj žalovaného považuje za nesprávny.

34. Sťažovateľ napokon namietal nesprávne právne posúdenie spočívajúce vo vzťahu k aplikácii doplnkovej ochrany. Podľa sťažovateľa žalovaný nesprávne právne posúdil hrozbu vážneho bezprávia v prípade žalobcovho návratu do Turecka. Na rozdiel od záveru žalovaného, má za to, že na základe zhromaždených informácií o krajine pôvodu zo skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že by bol vážnemu bezpráviu vo forme mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu v prípade núteného návratu vystavený. Takýto záver nemožno vylúčiť a ani žalovaný nepreukázal skutočnosti, ktorými by mohol reálnu hrozbu vážneho bezprávia žalobcovi vylúčiť.

35. S poukazom na uvedené zastáva názor, že v jeho prípade sa vyskytuje ako subjektívny prvok odôvodnenosti strachu z prenasledovania v zmysle Ženevského dohovoru a § 8 zákona o azyle, tak aj objektívny prvok, ktorý sťažovateľ dostatočne preukázal žalovanému, a to konkrétnymi správami o krajine pôvodu ako aj ucelenou konzistentnou výpoveďou sťažovateľa a dôkazmi o prenasledovaní rodinných príslušníkov a bývalých spolužiakov z policajnej školy.

36. Sťažovateľ navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného sa v celom rozsahu zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Prípadné vrátenie veci na prvostupňový súd z dôvodu procesného pochybenia (prvý sťažnostný bod) nie je dostačujúce vzhľadom na potrebu opätovného prehodnotenia skutkového stavu žalovaným s prihliadnutím na právny názor kasačného súdu.

B)

37. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

38. K námietke porušenia procesných práv sťažovateľa uviedol, že sťažovateľ mal podľa žalovaného dostatok priestoru, aby všetky dôvody jeho žiadosti uviedol počas ústneho pohovoru na migračnom úrade dňa 09.05.2018 ako aj doplňujúceho pohovoru dňa 18.07.2018 za prítomnosti tlmočníka z tureckého jazyka, ako aj právnej zástupkyne sťažovateľa. Rovnako právna zástupkyňa mala dostatok času a priestoru pri komunikácii so svojím klientom, aby jej dôvody jeho žiadosti vysvetlil podrobne. Za týchto okolností nemohlo dôjsť k porušeniu procesných práv sťažovateľa, nakoľko všetky podstatné skutočnosti jeho žiadosti boli súdu prezentované a nemohlo prísť ani k porušeniu procesných práv v takej miere, aby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ nemá znalosť zákonov Slovenskej republiky, ani skúsenosti s konaním na súde, všetky podstatné skutočnosti boli uvedené v konaní pred správnym orgánom za prítomnosti tlmočníka ako aj právnej zástupkyne a nebol tak dôvod na doplňujúcu výpoveď, ktorá by mohla zásadným spôsobom odôvodniť žiadosť o poskytnutie medzinárodnej ochrany na území SR.

39. K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že sťažovateľ počas vstupného pohovoru dňa 09.05.2018 uviedol, že otec mal byť vzatý do vyšetrovacej väzby už dňa 28.09.2016. Rozsudok, ktorým mal byť jeho otec odsúdený a na ktorý poukazuje sťažovateľ je datovaný 28.02.2018. Pri tom kópiou tohto rozsudku nedisponoval ešte na pojednávaní na krajskom súde dňa 27.02.2019, teda celý rok po jeho odsúdení, čo je v dobe elektronickej pošty a sociálnych sietí dosť neobvyklé. Na prvej strane predloženého rozsudku sa konštatuje, že sa odsudzuje Z., učiteľ, bydliskom v C., ktorý má synov Q. a O.. Meno T. tam nefiguruje, čo nepotvrďuje, že je synom odsúdeného. Je zrejme, že k zatýkaniu odporcov režimu, aj domnelých prišlo už v roku 2016, kedy bolo zatknutých a vyšetrovaných 60 tisíc osôb. Už po tomto masívnom zatýkaní muselo byť sťažovateľovi zrejme, že má v krajine problémy,

nakoľko tvrdil, že syn je považovaný podľa otca. Informácie vypracované Odborom dokumentaristiky a spolupráce migračného úradu č. p.: MU-ODZS-2018/000189-004 zo dňa 11.06.2018 potvrdzovali fakt, že pokiaľ úrady mali podozrenie zo spolupráce s odporcami režimu, boli im odobrané cestovné doklady, aby nemohli krajinu opustiť.

40. Sťažovateľ uvádzal, že jeho brat mal byť u nich doma políciou hľadaný, potom čo ho pri výsluchu na polícii spomenul bratov kolega T.. Na tento účel predložil zápisnicu z výsluchu T. zo dňa 13.12.2017. Sťažovateľ však uvádzal, že brat bol hľadaný na základe tohto výsluchu už 25.01.2017, čím súd spochybnil jeho tvrdenia o tom, že brat bol hľadaný políciou. Právna zástupkyňa túto nezrovnalosť odôvodnila, že tlmočníci pri tlmočení počas spisovania vyhlásenia a počas pohovoru na migračnom úrade boli v časovom limite a to mohlo spôsobiť niektoré nezrovnalosti v sťažovateľovej výpovedi.

41. K tvrdeniu sťažovateľa, že jeho bratovi bol udelený 28.02.2019 azyl vo Fínsku, žalovaný uviedol, že každá žiadosť o udelenie azylu sa posudzuje na základe individuálnych dôvodov. Jeho brat pôsobil v polícii a stíhaný bol na základe výpovede jeho kolegov. V tomto rozsudku sa konštatuje, že brat bol spolu s tridsiatimi tromi jeho kolegami zadržaný v súvislosti s pučom a prepustený až na základe rozhodnutia súdu. Túto skutočnosť však sťažovateľ vo svojej výpovedi neuvádzal, ale hovoril len o tom, že doma hľadala brata polícia, pred ktorou sa následne ukrýval, čo rovnako spochybňuje dôveryhodnosť jeho výpovede.

42. K tvrdeniu sťažovateľa, že sa rozhodol požiadať o azyl potom, čo sa z novinových článkov mal dozvedieť, že 70 % prívržencov Hnutia FG a študentov policajnej akadémie, ktorú aj on navštevoval, bolo zatknutých, žalovaný uviedol, že takéto tvrdenia sú účelové, nakoľko zatýkanie študentov, sa týkalo študentov, čo sa zúčastnili prijímacieho konania na policajnú akadémiu v roku 2009 a 2012, čo však nebol prípad sťažovateľa. Sťažovateľ ostal žiť v krajine pôvodu, potom čo bol jeho otec zatknutý (pričom jeho otec nebol nijakým spôsobom politicky aktívny, bol obyčajným učiteľom náboženskej výchovy, ako uvádza právna zástupkyňa v kasačnej sťažnosti) a aj jeho brata mala hľadať 24.01.2017 doma polícia, pred políciou sa skrýval, on začal študovať na vysokej škole v Ankare odbor právo. Bez akéhokoľvek pocitu, že by mohol byť spájaný s Hnutím FG aj on.

43. K správe CT24 o zatýkaní ľudí napojených na duchovného Fetillaha Gulena, zverejnenej na internetovej stránke: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2731892-turecko-v-cele-zemi-stovky-lidi-podezira-ie-z-napoieni-na-gulena> <, žalovaný uviedol, že táto stránka je nedostupná a tieto informácie nie sú overiteľné. Menovanému sa nepodarilo prezentovať dôvody na udelenie azylu uceleným a presvedčivým spôsobom.

44. K námietke sťažovateľa ohľadne nedostatočne vyhodnotenia jeho možného prenasledovania z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine na základe jeho príslušnosti k hnutiu Gulen, keď poukazuje na odsúdenie a zadržanie jeho otca a prenasledovaní prívržencov tohto hnutia v Turecku, žalovaný poukázal na to, že sťažovateľ sa ako stúpenec tohto hnutia neprejavoval a svoju údajnú príslušnosť odvodzoval od svojho otca. Rovnako mu úrady túto príslušnosť neprisudzovali, nakoľko nebol štátnymi úradmi v tejto súvislosti nijako konfrontovaný.

45. Poukazovanie na to, že Švédsky migračný úrad jednému jeho údajnému spolužiakovi uznal členstvo v hnutí Gulen, a udelil mu 14.03.2019 azyl, aj keď jeho aktivity v hnutí mali len obmedzený rozsah, nemožno bez ďalšieho používať ako odvolací dôvod voči rozhodnutiu krajského súdu v prípade sťažovateľa, ktorý v hnutí nemal žiadnu formu participácie vlastnou činnosťou, navyše nepoznáme všetky osobitosti prípadu posudzovaného vo Švédsku.

46. V sťažovateľovom prípade preukázaná objektívna stránka jeho obáv z prenasledovania, nakoľko v jeho prípade členstvo ani napojenie na Hnutie FG, preukázaná nebola a nebola mu pripisovaná ani štátnymi orgánmi krajiny pôvodu.

47. Žalovaný sa nestotožňuje s tvrdeniami sťažovateľa o tom, že bol prenasledovaný z dôvodov

uvedených v § 8 zákona o azyle a zastáva názor, že v jeho prípade nebola preukázaná reálna opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine v objektívnej rovine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. Rovnako nebolo preukázané, že bude v prípade jeho návratu do Turecka vystavený vážnemu bezpráviu v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle.

C)

48. V replike na vyjadrenie žalovaného sťažovateľ uviedol, že trvá na sťažnostných bodoch kasačnej sťažnosti.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

49. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a napadnutý rozsudok krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. potrebné zmeniť tak, že ruší preskúmané rozhodnutie žalovaného a vec mu vracia na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. júna 2019 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle: Ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v §8 alebo §10.

Podľa § 8 zákona o azyle: Ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

§§ 10,13b zákona o azyle riešia otázku udelenia medzinárodnej ochrany azylu na účel zlúčenia rodiny

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle: Ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 13a zákona o azyle: Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 písm. f) zákona o azyle: Na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezpráviu

uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,

mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo

vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Podľa §20 ods. 4 zákona o azyle: Ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu podľa § 13a alebo udelený azyl

50. V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom kasačného konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany sťažovateľovi, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a konania týmto rozhodnutiam predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

51. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, podľa ktorých krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, sú dôvodné.

52. K námietke sťažovateľa ohľadne porušenia jeho práva na spravodlivý proces postupom krajského súdu tým, že sťažovateľa neinformoval o neúčasti tlmočníka na pojednávaní ako aj nevyhoveli jeho požiadavke o odročenie pojednávania, s tým, že žiada o vypočutie vo veci v prítomnosti, kasačný súd uvádza, že táto námietka bola dôvodná.

53. Z dôvodov nižšie uvedených však nezrušil rozhodnutie krajského súdu a nevrátil mu vec na ďalšie konanie, ale dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu.

54. Napriek tomu, že k zrušeniu rozsudku krajského súdu nedošlo, považuje kasačný súd za dôležité ozrejmiť, v čom videl nesprávnosť postupu krajského súdu. Už zo správnej žaloby (z bodu IV) vyplynulo, že sťažovateľ požadoval nariadiť verejné pojednávanie s tlmočením do tureckého jazyka. Krajský súd uznesením so sp. zn. 4SaZ/8/2018-28 zo dňa 10.01.2019 rozhodol o pribratí do konania tlmočníka jazyka tureckého a poveril ho vykonaním tlmočnickeho úkonu na pojednávaní dňa 27.02.2019. Písomným podaním zo 20.02.2019, ktoré bolo krajskému súdu doručené dňa 21.02.2019, súdom pribratý tlmočník do konania B. U. súdu oznámil, že sa nemôže pojednávania zúčastniť z vážnych a pretrvávajúcich zdravotných dôvodov. Na pojednávanie dňa 27.02.2019 sa dostavili účastníci konania okrem tlmočníka jazyka tureckého, ktorý svoju neúčasť ospravedlnil. Na dopyt súdu prítomná právna zástupkyňa sťažovateľa uviedla, že nesúhlasí s tým, aby sa pojednávanie konalo v neprítomnosti tlmočníka. Krajský súd oboznámil právnu zástupkyňu sťažovateľa, že z dôvodu lehoty určenej na ukončenie a rozhodnutie v tejto veci nevidí možnosť zabezpečiť iného tlmočníka a súd podotkol, že v zozname tlmočníkov nie je zapísaný žiaden aktívny tlmočník tohto jazyka. Následne bolo vyhlásené uznesenie súdu o prejedení veci v neprítomnosti tlmočníka a v uvedený deň bola žaloba zamietnutá.

55. Právne postavenie tlmočníka a prekladateľa upravuje zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Tlmočníkom a prekladateľom podľa tohto zákona sú fyzické osoby, ktoré sú splnomocnené štátom na vykonávanie činnosti podľa tohto zákona, a ktoré sú zapísané v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. V prípade súdneho konania však zákon vždy nevyžaduje, aby tlmočníkom či prekladateľom bola osoba, ktorá je zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Súd môže za tlmočníka alebo prekladateľa ustanoviť aj takú osobu, ktorá nie je zapísaná v tomto zozname. S týmto ustanovením však musí daná osoba súhlasiť. Ide o situácie, kedy v príslušnom odbore alebo odvetví nie je zapísaná žiadna osoba alebo osoba zapísaná v zozname nemôže úkon vykonať, či ak vykonanie úkonu by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi. V prípade, ak bude táto osoba ustanovená za tlmočníka alebo prekladateľa, úkon v súdnom konaní môže vykonať až vtedy, keď pred súdom zloží sľub podľa § 5 ods. 7 zákona č. 382/2004 Z. z.

56. Ústava SR garantuje právo konať vo svojom jazyku v článku 47 ods. 4, a to v podobe práva každej osoby na tlmočníka, pokiaľ táto osoba vyhlási, že nerozumie jazyku, v ktorom sa vedie súdne konanie. Hoci Ústava SR výslovne upravuje len právo na tlmočníka, podľa právnej teórie je možné pod toto ústavné právo zahrnúť aj právo oboznámiť sa s dokumentmi významnými pre konanie, ak sú v jazyku,

ktorý daná osoba neovláda. Účelom ústavného práva na tlmočníka je umožniť každému komunikáciu v konaní pred súdom, ak nie je spôsobilý dorozumieť sa v tomto konaní. Právo na tlmočníka v súdnom konaní považuje Ústavný súd SR za jeden z atribútov spravodlivého súdneho procesu.

57. Na ústavnoprávnu úpravu práva konať vo svojom jazyku nadväzuje právna úprava v SSP. Podľa ustanovenia § 54 ods.1. SSP, ktoré zakotvuje právo strany konať vo svojom jazyku platí, že:„(1) Každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci príberie správny súd tlmočníka.

58. Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že každá strana musí mať rovnaké možnosti uplatnenia svojich práv, aj keď nie je spôsobilá dorozumieť sa v slovenskom jazyku. Možnosť strany uplatniť svoje práva je garantovaná právom strany konať vo svojom jazyku.

59. Podobne ako v prípade ústavnoprávnej úpravy, aj podľa SSP znamená právo konať vo svojom jazyku právo konať v materinskom jazyku alebo aspoň v jazyku, ktorému strana rozumie. Strane teda nemusí byť umožnené konať výlučne v jej materinskom jazyku. Postačí, ak v jazyku, ktorému strana rozumie, je strane umožnené konať (môže ísť najmä o niektorý zo svetových jazykov).

60. V danom prípade bolo vyhovené žiadosti sťažovateľa, ktorý žiadal, aby vec bola prejednaná za jeho účasti s tlmočením do tureckého jazyka. Sťažovateľ sa pojednávania dňa 27.02.2019 osobne zúčastnil, rovnako tak jeho zástupkyňa. Hoci nesúhlasila s tým, aby pojednávanie prebiehalo v neprítomnosti tlmočníka, krajský súd vo veci pokračoval v jeho neprítomnosti a bez vypočutia sťažovateľa, ktorého pôvodne hodlal vypočuť, po vypočutí zástupkyne sťažovateľa a žalovaného vo veci rozhodol.

61. Podľa kasačného súdu krajskému súdu nič nebránilo v tom, aby v deň, keď sa dozvedel o tom, že tlmočník sa nemôže dostaviť na pojednávanie, zvolil postup, ktorým zabezpečí prítomnosť iného tlmočníka z jazyka tureckého, hoc aj nezapísaného v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Ako vyššie uvádza kasačný súd, v prípade súdneho konania zákon vždy nevyžaduje, aby tlmočníkom či prekladateľom bola osoba, ktorá je zapísaná v takomto zozname. Do úvahy prichádzali aj tlmočníci z jazyka tureckého, ktorí tlmočili sťažovateľovi v azylovom (správnom) konaní. Ako totiž z obsahu administratívneho spisu vyplýva, vstupný pohovor so sťažovateľom dňa 09.05.2018 tlmočil Q. H. a ďalší pohovor, ktorý sa uskutočnil dňa 18.07.2018 tlmočil F. T.. Pozornosti kasačnému súdu neuniklo, že správna žaloba bola doručená krajskému súdu dňa 06.12.2018, 90 dňová lehota na rozhodnutie (podľa § 216 ods. 1 SSP) končila dňa 06.03.2019. Zabezpečiť iného hoc aj tlmočníka nezapísaného v zozname tlmočníkov bolo v časových možnostiach krajského súdu, ktoré mu ostávali do konca lehoty na rozhodnutie.

62. Argumentácia žalovaného, že sťažovateľ mal na pojednávaní právneho zástupcu, ktorý je na rozdiel od sťažovateľa znály práva, nemohla obstáť, pretože výsluch žiadateľa o azyl v súdnom konaní je jedným z najdôležitejších dôkazných prostriedkov, ale aj práv žiadateľa o azyl a nemožno od neho upustiť len z dôvodu nedostatku tlmočníkov v zozname resp. z dôvodu časovej tiesne. Dokonca prekročenie lehoty na rozhodnutie vo veciach azylu z dôvodu existencie objektívnych príčin, navyiac nezapríčinených samotným účastníkom konania, resp. súdom, nemôže byť na ujmu sťažovateľovho práva na spravodlivý proces.

63. Tým, že zákonodarca stanovil lehotu 90 dní na rozhodnutie správneho súdu a kasačnému súdu 60 dní vo veci azylu, vyjadril pomerne jasnú požiadavku na rýchlosť rozhodovania súdov v tak citlivej otázke ako je medzinárodná ochrana. Kasačný súd má však za to, že ten, kto je v pozícii žiadateľa o azyl len ťažko ocení úzkostlivú starostlivosť súdu o jeho procesné práva, ak dôsledkom tejto starostlivosti je len predĺženie stavu jeho neistoty. Preto pokiaľ najvyšší súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu a platné procesné predpisy mu umožňujú meritórne rozhodnutie, je jeho povinnosťou uprednostniť tento spôsob rozhodnutia pred zrušením rozhodnutia správneho súdu a vrátením veci na ďalšie konanie, čo napokon navrhoval aj samotný sťažovateľ.

64. Napriek tomu, že tento bod kasačnej sťažnosti kasačný súd vyhodnotil za dôvodný, rozhodol sa vec

nezrušiť krajskému súdu, ale zaoberať sa aj ďalšími dôvodmi kasačnej sťažnosti.

65. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

66. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/41/2009 zo dňa 04.08.2009).

67. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by žalovanému vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/34/2009 zo dňa 01.07.2009).

68. K veci je potrebné uviesť, že vo veciach medzinárodnej ochrany zohráva mimoriadne dôležitú úlohu dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl a v tomto kontexte i jeho vlastná celková dôveryhodnosť. Pravdivosť tvrdení žiadateľa a dôveryhodnosť jeho osoby sú základom, z ktorého je v azylovom konaní nutné vychádzať.

69. Kasačný súd poukazuje aj na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1SŽa/73/2008 zo dňa 27. mája 2008, v ktorom uviedol, že „dôveryhodnosť osoby žiadateľa odporca posudzuje vzhľadom na nedostatok listinných dokladov a dokumentov, ktorými by preukázal svoju totožnosť, resp. ktorými by preukázal pravdivosť svojich tvrdení o prenasledovaní v krajine pôvodu v nadväznosti na celkové správanie navrhovateľa v priebehu administratívneho konania. Na preukázanie pravdivosti tvrdení musí záležať predovšetkým žiadateľovi o azyl, preto jeho vyhlásenia musia byť ucelené a rozumné, nesmú protirečiť všeobecne známym faktom o krajine pôvodu a svojim konaním nesmie zadávať dôvod na spochybňovanie dôveryhodnosti svojej osoby.“ Je naopak povinnosťou správneho orgánu, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú alebo spochybňujú.

70. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v skoršej judikatúre (rozsudok NS SR sp. zn. 1SŽa/10/2013 zo dňa 09.04.2013) uviedol, že nie je povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou. Pokiaľ však žiadateľ o azyl predloží dôkazy na podporu svojich tvrdení o prenasledovaní, je povinnosťou správneho orgánu k nim zaujať stanovisko.

71. Rovnako nie je povinnosťou žiadateľa o azyl svoje obavy z prenasledovania podradiť pod konkrétny dôvod v zmysle zákona o azyle. To je úlohou posúdenia správneho orgánu.

72. Pokiaľ sa teda žiadateľ o azyl po celú dobu konania vo veci medzinárodnej ochrany drží jednej

dejovej línie, jeho výpoveď je možné i napriek drobným nezrovnalostiam označiť za konzistentnú a za súladnú s dostupnými informáciami o krajine pôvodu, potom je potrebné z takejto výpovede vychádzať. Najvyšší súd poukazuje na rozsudok sp. zn. 1SžA 4/2012 zo dňa 28.02.2012, v ktorom uviedol, že „posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o udelenie azylu je výsledkom celkového hodnotiaceho procesu a úvah odporcu o osobnosti žiadateľa s prihliadnutím k miere reálnosti, resp. vierohodnosti ním tvrdených dôvodov odchodu z krajiny pôvodu v konfrontácii so všeobecne známymi informáciami o krajine pôvodu. Rozhodujúcimi pre záver o nedôveryhodnosti žiadateľa nemôžu byť len niektoré nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpozná.“

73. Z administratívneho spisu je podľa názoru kasačného súdu zrejmé, že žalovaný nepreukázal nedôveryhodnosť sťažovateľa vo výpovediach, táto bola konzistentná. Samotný žalovaný ani dôveryhodnosť sťažovateľa nespochybnil.

74. Primárnym dôvodom neudelenia azylu sťažovateľovi ako žiadateľovi o azyl bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom nebolo možné súhlasiť.

75. Sťažovateľ žiadosť o udelenie azylu odôvodňoval obavami z prenasledovania z politických dôvodov. V dotazníku o žiadateľa o azyl zo dňa 09.05.2018 uviedol, že bol aktívnym členom Hnutia FG. Členom bol preto, lebo členom bol aj jeho otec. Zmyslom hnutia bolo pomáhať chudobným, poskytovať im vzdelanie, vychovávať mladých s rešpektom jeden k druhému. Jeho otec pracoval ako imam v Rumunsku, bol členom Hnutia FG a z tohto dôvodu ho aj odsúdili. Navštevoval strednú policajnú akadémiu, na Vysokú školu policajnej akadémie ho neprijali, lebo nebol blízky prezidentovi. Voči neprijatiu sa odvolal spolu s ďalšími študentami, súd rozhodol v ich prospech, štát však nevykonal žiadne kroky, ktoré by mu umožnili sa na Akadémiu vrátiť. Dokonca dali na súd policajného prezidenta v Turecku, ale neprebehol žiaden súd. Policajná akadémia bola zavretá, o čom predložil novinové články. Každý, kto je členom Hnutia FG, môže čeliť ohrozeniu. Jeho otec je vo väzení, brat je na úteku. Nastúpil na Právnickú fakultu v Istanbule, kde ukončil dva ročníky, v treťom ročníku požiadal o štúdium na Slovensku prostredníctvom Erasmus. Bol prijatý, nastúpil na Právnickú fakultu UK v roku 2017. Dňa 15.07.2016 cestoval autobusom do Instabulu. V ten deň začal prevrat, o čom nevedel. Celú noc bol zavretý v autobuse spolu s ostatnými cestujúcimi. Na druhý deň začali zatýkať ľudí Hnutia FG. Spolu s ďalšími ničil knihy tejto organizácie, aby nenašli žiadne dôkazy. Mal strach aj o seba. Jeho otec bol vyhodnený z práce učiteľa, o čom predložil dôkaz. Otca napokon zatkli a odsúdili, o čom predložil zápisnicu zo súdneho pojednávania. Posudzovali ho podľa otca. Keď bol otec učiteľom Hnutia FG, takto vnímali aj jeho. Toto celé v ňom spôsobovalo tlak, pre ktorý sa mu v krajine pôvodu ťažko žilo. Členom Hnutia FG je od narodenia, keďže členom je jeho otec, považuje sa za člena aj on. Síce nikdy verejne neprezentoval toto hnutie, ale veľa čítal knihy FG a súhlasil s jeho názormi. Nemal nijaké špecifické postavenie alebo úlohu v hnutí. Odkedy je otec vo väzení, rodina nemá dostatok prostriedkov. Po prevrate bol prepustený z práce aj jeho brat, pretože bol tiež ako on považovaný za člena Hnutia FG. Uväznený je aj jeho bratranec.

76. Hlavným dôvodom, pre ktorý požiadal o azyl bolo, že 70% študentov Hnutia FG bolo zatknutých a uväznených z dôvodu príslušnosti k tejto organizácii. Išlo o článok v novinách, ktorý bol vydaný 28.11.2017, čo ho presvedčilo, že domov sa nemôže vrátiť a skutočne môže čeliť zatknutiu a môže byť ohrozený aj jeho život. O azyl nepožiadal hneď po príchode na Slovensko, lebo si nemyslel, že by to mohlo postihnúť aj jeho, ale po príchode na Slovensko zistil, že situácia v Turecku je ozaj vážna a aj on by mohol čeliť rovnakému osudu. Obáva sa, že by skončil vo väzení.

77. Zo zápisnice z pohovoru zo dňa 18.07.2018 vyplynulo, že sťažovateľ objasnil, aké dôkazy (celkovo 15 fotokópií dokumentov) predložil na podporu svojej žiadosti o azyl. Na otázku ako vstúpil do Hnutia FG uviedol, že v hnutí sa narodil. Otec bol členom, takže bol členom aj on. Čítal knihy FG už na základnej škole a chodil v Ederne na jeho kurzy, ktoré ho pripravovali na strednú školu. Nemá žiaden oficiálny doklad z hnutia, iba doklady, že absolvoval ich kurzy. Na verejnosti sa k hnutiu nehlásil, skrýval to, ale počas vysokej školy nedostal štipendium, lebo otec bol prepustený zo štátnej služby.

Pokiaľ prišiel na Slovensko, nemal problémy so štátnymi orgánmi, ale teraz nevie, čo sa deje, a či by nebol zadržaný a uväznený ako jeho blízki.

78. Žalovaný v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na to, že sťažovateľ sa nikdy oficiálne členom Hnutia FG nestal a ani preň nevyvíjal žiadnu činnosť, tak nemôže byť členom tohto hnutia ani de facto ani de jure. Keďže odvodené členstvo od rodinných príslušníkov v Turecku neexistuje, nemôže mu na základe členstva jeho rodinných príslušníkov toto byť ani pripisované. Žalovaný preskúmal aj fakt akým spôsobom môžu byť pripisované politické aktivity rodinných príslušníkov ich príbuzným, pričom vychádzal zo Správy Rady európskeho komisára pre ľudské práva z októbra 2016 k téme vplyvu sankcií na osoby iné, ako sú obvinení s výsledkom, že hrozby pre tieto osoby sú iba malé a nedosahujú vysokú intenzitu obmedzenia ich práv. Udelenie azylu takejto osobe by teda bolo vysoko nad rámec oprávnení, ktoré vyplývajú rozhodujúcim orgánom z azylového práva. Navyše menovaný ani jedno z uvedených opatrení nespomenul, takže voči jeho rodine zjavne použité neboli. Svedčí o tom aj fakt, že mu nebol vzatý pas a legálnou cestou vycestoval na Slovensku, kde sa zúčastnil programu Erasmus.

79. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Podľa 19a ods. 1 zákona o azyle ministerstvo posúdi každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivo a zohľadní pritom všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu a spôsobu, akým sa uplatňujú (písm. a), vyhlásenia a dokumentáciu predloženú žiadateľom vrátane informácií o tom, či bol alebo môže byť subjektom prenasledovania alebo vážneho bezprávia (písm. b/).

80. Do vnútroštátneho práva sa tak premietla požiadavka čl. 10 ods. 3 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32 / EÚ. Rovnako z neho vyplýva členským štátom EÚ povinnosť zabezpečiť, aby pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu boli získavané presné a aktuálne informácie z rôznych zdrojov, o celkovej situácii v krajinách pôvodu žiadateľov, a aby tieto informácie sprístupnili personálu zodpovednému za preskúvanie žiadostí a rozhodovanie o nich.

81. Špecifikám konania o medzinárodnej ochrane zodpovedá aj štandard a rozloženie dôkazného bremena, ktoré je vychýlené v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno tvrdenia v konaní vo veci medzinárodnej ochrany, to zaťažuje žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno dôkazné, to je už výraznejšie rozložené medzi žiadateľov o medzinárodnú ochranu a správny orgán. Preukazovať jednotlivé fakty je povinný primárne žiadateľ, no správny orgán je povinný zabezpečiť k danej žiadosti o medzinárodnú ochranu maximálne možné množstvo dôkazov a informácií, a to tých, ktoré vyvracajú tvrdenie žiadateľa, ako aj tých, ktoré ich podporujú. (Rozsudok NS SR z 13. januára 2015, sp. zn. 1SžA 48/2014).

82. Túto zákonnú povinnosť nemohol žalovaný splniť. Na posúdenie sťažovateľovho prípadu si totiž neobstaral dostatočne presné a aktuálne informácie o situácii v Turecku. Správa Rady európskeho komisára pre ľudské práva, z ktorej žalovaný vychádzal pri posudzovaní vplyvu sankcií na osoby iné, ako sú obvinení, ako sám uvádza žalovaný je z októbra 2016.

83. Pre posúdenie prípadu sťažovateľa sú však rozhodujúce aktuálne správy o krajine pôvodu, najmä postoj štátnych orgánov k rodinným príslušníkom hnutia FG, pretože nie len bezprostredné okolnosti po pokuse o štátny prevrat (15.07.2016), ktorý bol významným míľnikom, ktorý radikálne zmenil tamojšiu vnútropolitickú situáciu, ale aj nasledujúce a aktuálne reakcie štátnej moci a jej intenzívne opatrenia voči domnelým pučistom, politickým oponentom ale aj ich rodinným príslušníkom, ktorých popis vo forme aktuálnej správy o krajine pôvodu v spise žalovaného chýba, môžu dať odpoveď na to, či v prípade sťažovateľa, ako rodinného príslušníka (syna odsúdeného člena Hnutia FG) môže aj napriek nie priamej politickej aktivite sťažovateľa vyvolať oprávnené obavy z prenasledovania.

84. Žalovanému je potrebné vytknúť, že nevenoval takmer žiadnu pozornosť dôkazom, ktoré sťažovateľ predložil v správnom konaní, (celkom 17 listinných dôkazov), ktorými preukazoval dôvody svojej žiadosti o azyl (ako napr. informácia o súdnom procese s otcom sťažovateľa, doklad o tom, že otcovi posielala rodina mesačne peniaze do väzenia, výpis z matičného úradu o členoch rodiny, články o nepokojoch na Policajnej akadémii, doklady o prepustení otca a brata sťažovateľa zo zamestnania, doklad o uväznení bratranca sťažovateľa pre spoluprácu s Hnutím FG, ktoré je brané ako teroristická skupina, rozhodnutie o udelení azylu bratovi sťažovateľa). Týmto dôkazom nielenže nevenoval žiadnu pozornosť, ale napokon spochybňoval aj samotný fakt, že odsudzujúci rozsudok, ktorý predložil sťažovateľ, sa nemusí týkať jeho otca, pričom práve listinný dôkaz č. 3 vstupného dotazníka sťažovateľa, uvádza výpis

z matriky, ktorým žalovaný môže verifikovať údaje o mene otca a porovnať s údajmi mena odsúdeného.

85. Keďže vplyvom pokusu o štátny prevrat vznikla nová a nie celkom prehľadná situácia, žalovaný nemohol rezignovať na svoju povinnosť zisťovať aktuálny stav vecí v Turecku. Bez aktuálnych a presných informácií z rôznych zdrojov nemožno zistiť, či sťažovateľ má odôvodnený strach z prenasledovania alebo či mu v prípade vrátenia hrozí nebezpečenstvo vážnej ujmy. Žalovaný teda pre svoje rozhodnutie nezhrmáždil také podklady, ktoré by vylúčili, že situácia sťažovateľa napĺňa znaky skutkovej podstaty § 8 zákona o azyle, teda že má odôvodnený strach z prenasledovania, a to najmä pre to, že je členom Hnutia FG a členom rodiny, ktorej otec bol odsúdený za členstvo v Hnutí FG.

86. Keďže žalovaný nezistil skutkový stav na základe presných a aktuálnych informácií o krajine pôvodu sťažovateľa, nemohol ani krajský súd posúdiť, či existuje reálna hrozba prenasledovania. Pre túto dôvodne vytýkanú vadu mal krajský súd rozhodnutie žalovaného zrušiť. Ak tak neurobil, je jeho rozhodnutie nezákonné a kasačný súd konštatuje, že kasačná sťažnosť bola dôvodná a napadnutý rozsudok bolo potrebné zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

87. V ďalšom konaní žalovaný okrem vykonania dôkazov aktuálnymi správami o krajine pôvodu a vykonaním dôkazov predložených sťažovateľom, a to aj v súdnom konaní, tiež posúdi, či v prípade sťažovateľa sa nejedná o žiadateľa sur place.

88. O žiadateľa o azyl „sur place“ (na mieste) ide vtedy, keď osoba, ktorá v čase odchodu z krajiny pôvodu nebola utečencom, ale stala sa ním neskôr v dôsledku okolností, ktoré nastali v dobe jej neprítomnosti v krajine pôvodu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SžA/13/2008 zo dňa 1. júla 2008).

89. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že zákon o azyle neurčuje žiadnu lehotu, v ktorej má žiadateľ o azyl požiadať, i keď udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy zo skutočností definovaných v § 2 písm. d/ zákona o azyle, v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, výnimkou z tohto pravidla sú žiadatelia sur place, (na mieste), pretože o žiadateľa sur place ide vtedy, keď osoba, ktorá v okamžiku odchodu z krajiny pôvodu nebola utečencom, ale stala sa ním neskôr v dôsledku okolností, ktoré nastali v dobe jej neprítomnosti.

90. Keďže je nepochybné, že zásadné okolnosti, na ktorých sťažovateľ zakladá svoju žiadosť o azyl, nastali počas jeho pobytu mimo územia krajiny pôvodu, bude potrebné podľa kasačného súdu posúdiť, či sťažovateľa je možné považovať za žiadateľa sur place a po zvážení tejto skutočnosti, zaujať k žiadosti o azyl stanovisko, a to po dokazovaní, ktoré takémuto stanovisku musí predchádzať.

91. K námietke sťažovateľa, že v jeho prípade sa jedná o prenasledovanie z dôvodu príslušnosti k určitej skupine považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že zákon o azyle pojem „určitá sociálna skupina“ vymedzuje v ustanovení § 19a ods. 4 písm. e) tak, že skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodene charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla, a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.

92. Posúdenie obáv sťažovateľa z prenasledovania kvôli príslušnosti k určitej sociálnej skupine osôb patriacich k rodinným príslušníkom osôb odsúdených za členstvo v hnutí FG je potrebné zo strany žalovaného v ďalšom konaní posúdiť po vykonaní dokazovania najmä obsahom správ o aktuálnej situácii v krajine pôvodu, a to posúdením vplyvu sankcií na osoby iné, ako sú obvinení, v súvislosti s členstvom v Hnutí FG, najmä z toho pohľadu, či sťažovateľom tvrdené obavy môžu byť zapríčinené dôvodmi pre azylové konanie významnými, v danom prípade príslušnosťou k určitej sociálnej skupine pre imputované politické názory.

93. Kasačný súd sa nestotožnil ani so záverom žalovaného o neposkytnutí doplnkovej ochrany sťažovateľovi. Odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti považuje za nedostatočné. Záver žalovaného, že v prípade návratu do krajiny by sťažovateľ nečelil žiadnej forme vážneho bezprávia vyhodnotil ako

predčasný, pre ktorý nemal dostatok aktuálnych informácií o krajine pôvodu. V tejto súvislosti poukazuje kasačný súd na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/19/2009 zo dňa 4. júna 2009, podľa ktorého „V predmetnej veci navrhovateľ tvrdil závažné dôvody bezprostrednej a reálnej hrozby vážneho bezprávia. Keďže z rozhodnutia odporcu nie je zrejmé, ak sa týmito tvrdeniami navrhovateľa vysporiadal najmä v konfrontácii s informáciami o krajine pôvodu (pre nedostatok upresnenia zdroja a časovej relevancie informácií), považoval odvolací súd záver krajského súdu o správnosti a zákonnosti rozhodnutia odporca o neudelení doplnkovej ochrany za predčasný.“

94. Kasačný súd na základe vyššie uvedených dôvodov konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúvané rozhodnutie žalovaného trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

95. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, nárok na náhradu trov tohto konania priznal.

96. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.